

[Sporządzona zgodnie z rozporządzeniem WE Nr 1907/2006 (REACH)]

1. Identyfikacja preparatu, Identyfikacja przedsiębiorstwa

Identyfikacja preparatu

Nazwa handlowa: **CHRYSO®SPOLOS Y**
Zastosowanie produktu: Przyspieszacz twardnienia.

Identyfikacja przedsiębiorstwa

Producent: **CHRYSO SAS**
Adres: 7 rue de l'Europe-ZI, F-45300 Sermaises du Loiret, Francja
Telefon/Fax: +33 2 38 34 58 00/+33 2 38 39 01 72
Dystrybutor: **CHRYSO Polska Sp. z o.o.**
Adres: ul. Wiśniowa 40B/14, 02-520 Warszawa, Polska
Telefon/Fax: +48 22 542 42 45/+48 22 542 42 46

Telefon alarmowy 112 lub +48 22 542 42 45 (w godz. 8.30-16.30)

Adres e- mail osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki biuro@theta-doradztwo.pl

2. Identyfikacja zagrożeń

Zagrożenia dla człowieka

Produkt drażniący. Działa drażniąco w kontakcie ze skórą i oczami. Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Zagrożenia dla środowiska

Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny dla środowiska.

Inne zagrożenia

Nie ma.

3. Skład i informacja o składnikach

Nazwa niebezpiecznej substancji i zakres stężeń	Numer CAS	Numer WE	Symbole niebezpieczeństwa
tiocyjanian sodu < 2%	540-72-7	208-754-4	Xn R:20/21/22; R:32
wodorotlenek sodu < 2%	1310-73-2	215-185-5	C R:35
formaldehyd < 0,5%	50-00-0	200-001-8	Rakotw. Kat 3 R:40; C R:34; R:43; T R:23/24/25
metanol < 0,5%	67-56-1	200-659-6	F R:11; T R:23/24/25-39/23/22/25
azotan (V) amonu < 2%	6484-52-2	229-347-8	O R:8

Pełen tekst zwrotów R przytoczony został w punkcie 16 karty.

*Wymienione substancje nie posiadają w chwili obecnej numeru rejestracyjnego zgodnie z rozporządzeniem REACH, podlegają przepisom okresu przejściowego.

4. Pierwsza pomoc

Uwagi ogólne

Należy przestrzegać uwag dotyczących bezpieczeństwa i użytkowania zamieszczonych na etykiecie. Przy wystąpieniu symptomów lub w wypadkach wątpliwych zasięgnąć rady lekarza.

W kontakcie ze skórą

Zdjąć zanieczyszczoną odzież. Zanieczyszczone partie skóry zmyć dokładnie wodą z mydłem. W przypadku utrzymującego się podrażnienia skonsultować się z lekarzem.

W kontakcie z oczami

Wypłukać obficie dużą ilością wody (10 – 15 min.). Chronić niepodrażnione oko, wyjąć szkła kontaktowe. Skonsultować się z lekarzem.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Nazwa handlowa:	CHRYSO®SPOLOS Y	Dystrybutor:	CHRYSO Polska Sp. z o.o.
Producent:	CHRYSO SAS	Adres:	ul. Wiśniowa 40B/14
Adres:	7 rue de l'Europe-ZI F-45300 Sermaises du Loiret, Francja		02-520 Warszawa, Polska
Telefon/Fax:	+33 2 38 34 58 00/+33 2 38 39 01 72	Telefon/Fax:	+48 22 542 42 45/+48 22 542 42 46

W przypadku spożycia

Nie wywoływać wymiotów. Wyplukać poszkodowanemu usta wodą, podać do picia duże ilości wody. Nigdy nie podawać niczego do ust osobie nieprzytomnej. Natychmiast wezwać lekarza, pokazać opakowanie lub etykietę.

Po narażeniu drogą oddechową

Wyprowadzić na świeże powietrze, zapewnić ciepło i spokój. W przypadku utraty przytomności transportować poszkodowanego w pozycji bezpiecznej (bocznej ustalonej). Skonsultować się z lekarzem.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Odpowiednie środki gaśnicze

Piana, proszek gaśniczy.

Nieodpowiednie środki gaśnicze

Woda.

Szczególne wyposażenie podczas walki z ogniem

Środki ochrony ogólnej typowe w przypadku pożaru. Nie należy przebywać w zagrożonej ogniem strefie bez odpowiedniego ubrania odpornego na chemikalia i aparatu do oddychania z niezależnym obiegiem powietrza.

Dodatkowe informacje

Zagrożone ogniem pojemniki polewać z bezpiecznej odległości rozpylonym strumieniem wody.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Indywidualne środki ostrożności

Należy przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Unikać kontaktu z oczami i skórą. Patrz także pkt 8 karty.

Niezbędne środki w zakresie ochrony środowiska

Nie wprowadzać do kanalizacji, wód powierzchniowych i gruntowych. W przypadku uwolnienia większych ilości preparatu należy poczynić kroki w celu niedopuszczenia do rozprzestrzenienia się w środowisku naturalnym (zatarować i obwałować miejsce wycieku). Powiadomić odpowiednie służby ratownicze.

Metody oczyszczania/wchłaniania

Produkt zebrać za pomocą materiałów wchłaniających ciecze (np. piasek, ziemia, uniwersalne substancje wiążące, krzemionka, trociny itp.) i umieścić w kontenerach na odpady. Zebrany materiał potraktować jak odpady i dalej postępować wg pkt 13. Oczyszczyć skażone miejsce.

7. Postępowanie z preparatem i jego magazynowanie

Postępowanie z preparatem

Pracować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny, tylko w dobrze wentylowanych pomieszczeniach. Po każdym narażeniu na produkt, przed przerwą jak i po zakończeniu pracy dokładnie umyć ręce wodą z mydłem.

Magazynowanie

Przechowywać tylko w oryginalnych, szczelnych opakowaniach w suchym, chłodnym i dobrze wentylowanym miejscu.

Specyficzne zastosowania

Domieszką przyspieszającą twardnienie. Zakres stosowania: wszystkie typy cementów (z wyjątkiem białych), do wykonywania betonów wymagających dużych wytrzymałości początkowych i końcowych, do prefabrykacji, do betonu sprężonego, do prac z betonem zbrojonym, gdzie wymagane jest przyspieszenie w celu szybkiego rozformowania betonu.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Nazwa handlowa:	CHRYSO®SPOLOS Y	Dystrybutor:	CHRYSO Polska Sp. z o.o.
Producent:	CHRYSO SAS	Adres:	ul. Wiśniowa 40B/14
Adres:	7 rue de l'Europe-ZI F-45300 Sermaises du Loiret, Francja		02-520 Warszawa, Polska
Telefon/Fax:	+33 2 38 34 58 00/+33 2 38 39 01 72	Telefon/Fax:	+48 22 542 42 45/+48 22 542 42 46

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Wartości graniczne narażenia

Specyfikacja	NDS	NDSch	NDSP	DSB
wodorotlenek sodu [CAS 1310-73-2]	0,5 mg/m ³	1 mg/m ³	—	—
formaldehyd [CAS 50-00-0]	0,5 mg/m ³	1mg/m ³	—	—
metanol [CAS 67-56-1]	100 mg/m ³	300 mg/m ³	—	6 mg/l*

* substancja wchłaniana – metanol; substancja oznaczana – metanol; materiał biologiczny – moczu;
wartość prawidłowa – średnio ok. 1mg/l

Kontrola narażenia w miejscu pracy

Przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Podczas pracy nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Stosować dobrą wentylację. Unikać kontaktu ze skórą i oczami.

Ochrona rąk i ciała:

Używać rękawic ochronnych (zalecane rękawice z kauczuku nitrilowego). Stosować odzież ochronną w przypadku długotrwałego kontaktu z produktem.

Materiał, z którego wykonane są rękawice musi być nieprzepuszczalny i odporny na działanie produktu. Wyboru materiału należy dokonać przy uwzględnieniu czasów przebicia, szybkości przenikania i degradacji. Ponadto wybór odpowiednich rękawic nie zależy tylko od materiału, lecz także od innych cech jakościowych i zmienia się w zależności od producenta. Od producenta rękawic należy uzyskać informacje na temat dokładnego czasu przebicia i go przestrzegać.

Ochrona oczu:

Stosować odpowiednie okulary ochronne.

Ochrona dróg oddechowych:

W przypadku odpowiedniej wentylacji nie jest wymagana

Stosowane środki ochrony indywidualnej muszą spełniać wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28.12.2005 r. (Dz. U. Nr 259, poz. 2173) oraz dyrektywy 89/686/WE (wraz z późn. zm.). Pracodawca obowiązany jest zapewnić środki ochrony odpowiednie do wykonywanych czynności oraz spełniające wszystkie wymagania jakościowe, w tym również ich konserwację i oczyszczanie.

Należy zastosować procedury monitorowania stężeń niebezpiecznych komponentów w powietrzu oraz procedury kontroli czystości powietrza w miejscu pracy - o ile są one dostępne i uzasadnione na danym stanowisku - zgodnie z odpowiednimi Polskimi lub Europejskimi Normami z uwzględnieniem warunków panujących w miejscu narażenia oraz odpowiednie metodologii pomiaru dostosowanej do warunków pracy. Tryb, rodzaj i częstotliwość badań i pomiarów powinny spełniać wymagania zawarte w rozporządzeniu MZ z dnia 20 kwietnia 2005 r. (Dz. U. Nr 73, poz. 645).

Kontrola narażenia środowiska

Nie należy dopuścić do przedostania się dużych ilości produktu do wód gruntowych, kanalizacji, ścieków lub gleby.

9. Właściwości fizyczne i chemiczne

Informacje ogólne

stan skupienia/postać:	ciecz
barwa:	brązowa
zapach:	charakterystyczny

Ważne informacje dotyczące zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska

wartość pH:	10± 1
temperatura krzepnięcia:	- 10° C
rozpuszczalność w wodzie:	miesza się
gęstość:	1,14 ± 0,03 g/cm ³
zawartość substancji stałych:	30 % ± 1 %
właściwości wybuchowe:	brak danych
właściwości utleniające:	brak danych
prężność par (kPa):	brak danych
zawartość jonów Cl ⁻ :	≤ 0,1 %
zawartość alkaliów w przeliczeniu na Na ₂ O:	≤ 8 %

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Nazwa handlowa:	CHRYSO®SPOLOS Y	Dystrybutor:	CHRYSO Polska Sp. z o.o.
Producent:	CHRYSO SAS	Adres:	ul. Wiśniowa 40B/14
Adres:	7 rue de l'Europe-ZI F-45300 Sermaises du Loiret, Francja		02-520 Warszawa, Polska
Telefon/Fax:	+33 2 38 34 58 00/+33 2 38 39 01 72	Telefon/Fax:	+48 22 542 42 45/+48 22 542 42 46

10. Stabilność i reaktywność

Warunki, których należy unikać

Przy prawidłowym użytkowaniu i przechowywaniu produkt jest stabilny (patrz także pkt 7 Karty).

Substancje, których należy unikać

Nie są znane.

Niebezpieczne produkty rozkładu

Nie są znane.

11. Informacje toksykologiczne

Toksyczność ostra komponentów

wodorotlenek sodu [CAS 1310-73-2]

LD₅₀ (doustnie, szczur): 2 000 mg/kg

formaldehid [CAS 50-00-0]

LD₅₀ (doustnie, szczur): 800 mg/kg

LD₅₀ (skóra, królik): 270 mg/kg

LD₅₀ (inhalacja, szczur): 0,6 mg/l/4h

tiocyjanian sodu [CAS 540-72-7]

LD₅₀ (doustnie, szczur): 765 mg/kg

Toksyczność preparatu

W kontakcie ze skórą – działa drażniąco, może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.
W kontakcie z oczami – podrażnienie, zaczerwienienie.

Produkt nie był testowany. Brak szczegółowych danych o toksyczności ostrej preparatu. Klasyfikacji toksykologicznej dokonano na podstawie danych o zawartości składników niebezpiecznych metodą rachunkową w oparciu o wytyczne rozporządzenia w sprawie kryteriów i klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych.

12. Informacje ekologiczne

Ekotoksyczność komponentów

wodorotlenek sodu [CAS 1310-73-2]

Toksyczność dla ryb CL₅₀: 189 mg/l/96h

formaldehid [CAS 50-00-0]

Toksyczność dla ryb CL₅₀: 25-100 mg/l/96h

Ekotoksyczność produktu

Produkt nie był testowany. Brak szczegółowych danych o ekotoksyczności preparatu.

Mobilność

Brak danych.

Trwałość i zdolność do rozkładu

Brak danych

Zdolność do akumulacji

Brak danych

Inne szkodliwe skutki działania

Brak danych.

Dodatkowe informacje

Nie należy dopuścić do przedostania się dużych ilości produktu do wód gruntowych, kanalizacji, ścieków lub gleby.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Nazwa handlowa:	CHRYSO®SPOLOS Y	Dystrybutor:	CHRYSO Polska Sp. z o.o.
Producent:	CHRYSO SAS	Adres:	ul. Wiśniowa 40B/14
Adres:	7 rue de l'Europe-ZI F-45300 Sermaises du Loiret, Francja		02-520 Warszawa, Polska
Telefon/Fax:	+33 2 38 34 58 00/+33 2 38 39 01 72	Telefon/Fax:	+48 22 542 42 45/+48 22 542 42 46

13. Postępowanie z odpadami

Zalecenia dotyczące preparatu

Utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie usuwać razem z odpadami komunalnymi. Pozostałości składować w oryginalnych pojemnikach. Szczegółowy kod odpadu należy przypisać biorąc pod uwagę miejsce i sposób powstawania odpadu.

Zalecenia dotyczące zużytych opakowań

Opakowania, które nie mogą być oczyszczone traktować jak sam produkt.

14. Informacje o transporcie

Produkt nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny podczas transportu drogą lądową, morską i lotniczą.

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Oznaczenie literowe i określenie niebezpieczeństwa

Xi DRAŻNIĄCY

Nazwy niebezpiecznych składników umieszczone na etykiecie

Zawiera: formaldehyd.

Określenia rodzaju zagrożenia

R36/38 Działa drażniąco na oczy i skórę.
R43 Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Określenia dotyczące prawidłowego postępowania z preparatem

S24 Unikać zanieczyszczenia skóry.
S26 Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza.
S37 Nosić odpowiednie rękawice ochronne.

Zastosowane przepisy krajowe

Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 84 wraz z późniejszymi zmianami).
Rozporządzenie MZ z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. Nr 171, poz. 1666 wraz z późn. zmianami).
Rozporządzenie MZ z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 53, poz. 439).
Rozporządzenie MZ z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie karty charakterystyki (Dz. U. Nr 215, poz. 1588).
Rozporządzenie MPiPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 wraz z późn. zmianami).
Oświadczenie Rządowe z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz.U. nr 27, poz. 162).
Ustawa o odpadach z 27.04.2001 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 628 wraz z późn. zmianami).
Rozporządzenie MOŚ z 27.09.2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
Rozporządzenie MGiP z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (Dz. U. Nr 168, poz. 1762 wraz z późn. zmianami).
Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173 z 2005 r.).
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 645 z 2005 r. wraz z późn. zmianami).

Inne zastosowane przepisy

1272/2008/WE Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Nazwa handlowa:	CHRYSO®SPOLOS Y	Dystrybutor:	CHRYSO Polska Sp. z o.o.
Producent:	CHRYSO SAS	Adres:	ul. Wiśniowa 40B/14
Adres:	7 rue de l'Europe-ZI F-45300 Sermaises du Loiret, Francja		02-520 Warszawa, Polska
Telefon/Fax:	+33 2 38 34 58 00/+33 2 38 39 01 72	Telefon/Fax:	+48 22 542 42 45/+48 22 542 42 46

1907/2006/WE Rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywę Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE.

67/548/EWG Dyrektywa Rady z dnia 27 czerwca 1967 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych.

2001/58/WE Dyrektywa Komisji z dnia 27 lipca 2001 r. zmieniająca po raz drugi dyrektywę 91/155/EWG określającą i ustanawiającą szczegółowe uzgodnienia dotyczące systemu szczególnych informacji o preparatach niebezpiecznych w związku z wykonaniem art. 14 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 99/45/WE oraz odnosząca się do substancji niebezpiecznych w związku z wykonaniem art. 27 dyrektywy Rady 67/548/EWG (arkusz danych dotyczących bezpieczeństwa).

2004/73/WE Dyrektywa z 29 kwietnia 2004 r. dostosowująca po raz dwudziesty dziewiąty do postępu technicznego dyrektywę Rady 67/548/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania, i etykietowania substancji niebezpiecznych.

2006/8/WE Dyrektywa Komisji z dnia 23 stycznia 2006 r. zmieniająca, w celu dostosowania do postępu technicznego, załączniki II, III i V do dyrektywy 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady odnoszącej się do zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych.

16. Inne informacje

Pelen tekst zwrotów R z punktu 3

R8	Kontakt z materiałami zapalnymi może spowodować pożar.
R11	Produkt wysoce łatwopalny.
R20/21/22	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu.
R23/24/25	Działa toksycznie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu.
R39/23/24/25	Działa toksycznie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu; zagraża powstaniem bardzo poważnych nieodwracalnych zmian w stanie zdrowia człowieka.
R32	W kontakcie z kwasami uwalnia bardzo toksyczne gazy.
R34	Powoduje oparzenia.
R35	Powoduje poważne oparzenia.
R40	Ograniczone dowody działania rakotwórczego.
R43	Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

Szkolenia

Przed przystąpieniem do pracy z produktem użytkownik powinien zapoznać się z zasadami BHP odnośnie obchodzenia się z chemikaliami, a w szczególności odbyć odpowiednie szkolenie stanowiskowe.

Dodatkowe informacje

Klasyfikacja produktu została ustalona na podstawie faktycznego stężenia każdego z komponentów i przedstawia rzeczywiste zagrożenia, jakie stwarza ten produkt. Rzeczywista wartość stężeń poszczególnych komponentów mieści się zawsze w odpowiednim przedziale. Z tego też powodu końcowa klasyfikacja produktu może odbiegać od klasyfikacji obliczonej na podstawie górnych wartości stężeń.

NDS	Najwyższe Dopuszczalne Stężenie
NDSch	Najwyższe Dopuszczalne Stężenie Chwilowe
NDSP	Najwyższe Dopuszczalne Stężenie Pułapowe
DSB	Dopuszczalne Stężenie w materiale Biologicznym

Data wystawienia: 25.09.2009 r.

Data aktualizacji: 20.10.2009 r.

Wersja: 1.1/PL

Zmiany: pkt 9,16.

Osoba sporządzająca kartę: mgr Aleksandra Gendek (na podstawie danych producenta)

Powyższe informacje powstały w oparciu o aktualnie dostępne dane charakteryzujące produkt oraz doświadczenie i wiedzę posiadaną w tym zakresie przez producenta. Nie stanowią one opisu jakościowego produktu ani przyrzeczenia określonych właściwości. Należy je traktować jako pomoc dla bezpiecznego postępowania w transporcie, składowaniu i stosowaniu produktu. Nie zwalnia to użytkownika od odpowiedzialności za niewłaściwe wykorzystanie powyższych informacji oraz z przestrzegania wszystkich norm prawnych obowiązujących w tej dziedzinie.

Karta wystawiona przez: „THETA” Doradztwo Techniczne na zlecenie **CHRYSO Polska Sp. z o.o.**